MEMO AAN DE RAAD

ZAAKNUMMER: 2022047323

AAN : de gemeenteraad, via commissie burgers

VAN : College van B&W
NAMENS DEZE : wethouder J.P. Spoor

DATUM : 7 juni 2022

ONDERWERP : Regionaal beleidsplan schuldhulpverlening 2023-2027

Inleiding

2022 is het laatste loopjaar van het regionaal beleidsplan schuldhulpverlening 2019-2022. We zijn inmiddels in Peelregio verband gestart met de voorbereidingen op het beleidsplan 2023 – 2027.

In de gemeente Asten is schuldhulpverlening onderdeel van het beleidsplan Sociaal Domein 2022-2027. Tijdens het jaar 2021 is veel informatie opgehaald voor het beleidsplan Sociaal Domein bij de gemeenteraad, de Commissie Burgers, de Adviesraad Sociaal Domein, de inwoners, onze netwerkpartners, de Kinderraad van Prodas, de leerlingenraad van het Varendonck College en bij collega's. We zijn in gesprek gegaan en hebben geluisterd naar en gesproken over datgene dat de komende jaren van belang is, ook op het gebied van financieel gezond zijn en schuldhulpverlening. We gebruiken deze input ook voor het regionaal beleidsplan schuldhulpverlening.

Uit het beleidsplan Sociaal Domein 2022-2027:

We willen ondersteunen bij geldzorgen, armoede en schulden, omdat dit een negatieve invloed heeft op de gezondheid, zowel fysiek als mentaal. Naast de invloed op de gezondheid zorgt dat er voor dat inwoners minder mee kunnen doen in de samenleving.

Samen met de omgeving signaleren we en maken we geldzaken en geldzorgen bespreekbaar, we zetten in op preventie. Er is zicht op problemen bij jongeren waarbij de samenwerking met scholen, ouders en het Sociaal Team Asten esessentieel is. Zij hebben een belangrijke signaalfunctie. Deze samenwerking gaan we verder versterken en geldt niet alleen voor de pijler 'Financieel gezond' maar ook voor 'gezondheid en vitaliteit' en 'sterke sociale omgeving'.

Bij het inzetten op preventie, hoort ook inzet op laaggeletterdheid omdat dit regelmatig samengaat met problemen met financiën. Soms is er nog sprake van een drempel, dat willen we doorbreken. Hierbij is voldoende aandacht voor communicatie. Als het nodig is, is ondersteuning beschikbaar om de problemen samen aan te pakken. Deze ondersteuning is makkelijk toegankelijk, bijvoorbeeld bij Stichting Leergeld en de Voedselbank. Maar ook voorzieningen zoals de minimaregelingen, bijzondere bijstand, budgetbeheer en schuldhulpverlening.

We zetten in op vroegsignalering waardoor we in eerder signaleren en kunnen ondersteunen. Juist dit sluit aan bij deze pijler en de manier waarop we dat in

Asten aan willen pakken. Hierbij kunnen we samen iets betekenen voor een ander waarbij we snel de juiste ondersteuning inzetten.

Omdat we gestart zijn met een nieuwe raadsperiode willen we uw commissie en raad graag kort informeren over de voorgeschiedenis en de huidige ontwikkelingen op het gebied van schuldhulpverlening.

Voorgeschiedenis schuldhulpverlening

Sinds de start van de GR Peelgemeenten werken de gemeenten samen op het gebied van schuldhulpverlening aan inwoners (particulieren). De vroegsignalering, de toelating tot de schuldhulp en het plan van aanpak worden lokaal uitgevoerd. Onis Welzijn voert dit uit in de gemeente Asten en Someren. De uitvoering van de minnelijke schuldregelingen (Msnp) en de toeleiding naar de wettelijke schuldsanering (Wsnp) zijn opgedragen aan de GR Peelgemeenten. Senzer voert de schuldhulpverlening aan ondernemers uit sinds 1-6-2021 op grond van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) op de schaal van de arbeidsmarktregio (Peelgemeenten, Helmond en Geldrop-Mierlo). De DVO en de uitvoering worden dit jaar geëvalueerd.

De wettelijke basis onder de uitvoering is de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs), die ingrijpend gewijzigd is met ingang van 1-1-2021. De Peelgemeenten hebben het uitvoeringsbeleid in 2021 geharmoniseerd en een uniforme set aan beleidsregels vastgesteld. De opdracht voor het opstellen van een 4-jarig beleidsplan staat in de Wgs.

De huidige visie, de doelen en de uitgangspunten van de schuldhulpverlening liggen vast in het 4-jarig regionaal beleidsplan schuldhulpverlening Peelgemeenten 2019 t/m 2022.

Het huidige beleidsplan schuldhulpverlening 2019 t/m 2022

Het huidige regionale beleidsplan is als bijlage toegevoegd. Hieronder volgt een korte samenvatting van de doelen/uitgangspunten en van de monitoring en sturingsinformatie. Voor uitgebreide informatie verwijzen we de inhoud van het regionale beleidsplan.

De doelstellingen en uitgangspunten beleidsplan 2019 t/m 2022
Financiële problemen moeten in een vroeg stadium worden opgespoord en aangepakt, in samenhang met andere leefgebieden en in samenwerking met partners in het sociaal domein:

1. De schuldhulp sluit aan bij de inwoner.
2. De schuldhulp is integraal.
3. De schuldhulp is maatwerk.
4. De ondersteuner werkt resultaatgericht.
5. De dienstverlening is bereikbaar en toegankelijk.
6. De schuldhulp is vrijwillig maar niet vrijblijvend.

Monitoring en sturingsinformatie in het beleidsplan 2019 t/m 2022
Schulden en financiële problemen worden blijvend opgelost.

- Binnen 4 weken na melding vindt de intake plaats.
- Binnen 3 dagen na melding crisis vindt een gesprek plaats.
- De inwoner ontvangt binnen 8 weken na het eerste gesprek een besluit over de toegang en een plan van aanpak.
- Een schuldentraject na melding duurt maximaal 4 jaar.
- De minnelijke schuldregeling wordt altijd afgesloten met een schone lei.
- Het aantal inwoners dat na een schone lei terugvalt op schuldhulp (recidive) is < 30%.

Schulden en financiële problemen worden waar mogelijk voorkomen.
- Signalen van instanties worden direct opgepakt.
- Het aantal aanzeggingen tot ontruiming of afsluiting zonder voorafgegane melding van een betalingsachterstand is nul.
- Adviezen aan inwoners zijn uitvoerbaar.
- Gebiedsteams zijn alert op signalen en reageren adequaat.
- Budgetbeheer wordt waar nodig ingezet.
- De kosten van beschermingsbewind nemen af.
- Gemeenten maken jaarlijks een preventieplan.

Elke inwoner en instantie weet de weg naar schuldhulp te vinden en krijgt eenvoudig toegang.
- Gemeenten en partners geven heldere, overzichtelijke en complete informatie aan inwoners, die gemakkelijk vindbaar is.
- De toegang is lokaal en laagdrempelig
- Partners en gebiedsteams zijn geïnformeerd en betrokken.

Toelichting op de monitoring en sturingsinformatie
Sinds juli 2020 werken de GR Peelgemeenten en de lokale toegang van de 5 gemeenten samen in één applicatie. Daarin worden alle aanvragen en te doorlopen processtappen van een schuldhulpverleningstraject vastgelegd. Door samen in één applicatie te werken, kunnen we betere beleids- en sturingsinformatie opleveren. De beschikbare sturingsinformatie wordt in de kwartaalrapportages van de GR Peelgemeenten weergegeven onder het beleidsthema BMS (Bijzondere bijstand, Minimaregelingen, Schuldhulpverlening).

We zijn nog in overleg met de leverancier van de applicatie om de beleidsinformatie op grond van de indicatoren onder punt 1 (zie hierboven) uit de applicatie te kunnen halen. Deze informatie is van belang om inzicht te krijgen in de omvang van de opgave rondom schulden, om beter te (bij) kunnen sturen en om van elkaar te leren (benchmarken).
De informatie over de uitvoering schuldhulpverlening aan ondernemers wordt aangeleverd door Senzer. De sturingsinformatie is nu nog beperkt omdat de uitvoering nog in een opstartfase zit. Dit thema wordt meegenomen in de evaluatie van de DVO en van de uitvoering schuldhulpverlening aan ondernemers.

Er is op dit moment nog maar beperkte informatie beschikbaar over de resultaten van de uitvoering in de lokale toegang en de regionale uitvoering schuldhulpverlening aan particulieren en aan ondernemers. We werken in 2022 aan het verzamelen en bundelen van meer en betere beleids- en sturingsinformatie en hopen met ingang van 2023 een verbeterslag hierin te kunnen maken.

Regionaal beleidsplan schuldhulpverlening 2023 t/m 2026

Voor de periode 2023 t/m 2026 zal een nieuw regionaal beleidsplan schuldhulpverlening moeten worden opgesteld. Hierbij hoort ook een bestuurlijk besluitvormingsproces.

De rol van de gemeenteraad
De gemeenteraad stelt het beleidsplan schuldhulpverlening vast. Binnen het werkgebied van de Peelgemeenten wordt al langere tijd samengewerkt aan een regionaal beleidsplan. Iedere gemeente kan overigens een eigen lokaal uitvoeringsplan toevoegen aan het regionale beleidsplan dat aan de gemeenteraad wordt aangeboden. De 'couleur locale' blijft hiermee behouden. Het lokale uitvoeringsplan schuldhulpverlening is een bevoegdheid van de gemeente, want – anders dat het van een 4-jarig beleidsplan schuldhulpverlening – is het lokale uitvoeringsplan géén wettelijke verplichting.

Vanuit het clientperspectief, het perspectief van de uitvoerende organisaties en de wens om de monitoring en sturingsinformatie samen (door) te ontwikkelen, is het van belang om het 4-jarige beleidsplan schuldhulpverlening voor alle 5 de gemeenten uniform vast te stellen. Samenwerking en harmonisatie sluiten aan bij de Koersagenda 2021-2024 'Samenwerken door Samen Werken' van de Peelgemeenten. Op grond van de Koersagenda willen we immers de opgaven in het Sociaal Domein, dus óók die op het gebied van schuldhulpverlening, samen agenderen, aanpakken, én leren van elkaar door middel van (datagedreven) benchmarken en uitwisseling van de 'best practices'.

Het besluitvormingsproces regionaal beleidsplan 2023 t/m 2026
Het plan wordt ambtelijk voorbereid door beleidsmedewerkers van de 5 gemeenten en de beleidsmedewerker van de Peelgemeenten samen.

De betrokken partijen
Voor een breed draagvlak zijn de onderstaande partijen betrokken. Zij kunnen vooraf hun wensen en adviezen inbrengen.

- De lokale besturen (portefeuillehouders/bestuurders, colleges en gemeenteraden)
- De clientvertegenwoordigers (lokale en/of regionale cliëntenraden en/of adviesraden)
- De uitvoerende organisaties (lokale uitvoeringen en de uitvoering bij Peelgemeenten en Senzer).

Het besluitvormingsproces in 4 fasen

Fase 1 (juni-juli 2022): Informeren gemeenteraad over het proces. Inbreng ophalen bij betrokken partijen en inventariseren van de wensen op grond van ervaringen en inzichten uit de afgelopen 4 jaren, en met het oog op (toekomstige) ontwikkelingen in de schuldhulpverlening.

Fase 2 (aug-sep 2022): Opstellen van een concept beleidsplan en deze opiniërend delen met cliëntenraden en de gemeenteraden (indien daar behoefte aan is).

Fase 3 (ok 2022): Definitief concept voorleggen voor advies aan het Dagelijks Bestuur van de GR Peelgemeenten en de regionale cliëntenraad Werk en Inkomen (Senzer).

Fase 4 (nov-dec 2022): Lokale besluitvorming (college en gemeenteraad).

Bijlagen: Regionaal beleidsplan schuldhulpverlening 2019-2022